

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssi- valvonnasta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä syyskuuta 2012 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta (HE 121/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Miki Kuusinen, valtiovarainministeriö
- johtava lakimies Olli Laurila, Finanssivalvonta
- ekonomisti Pertti Pylkkönen, Suomen Pankki
- rahoitusasiantuntija Tommi Toivola, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- lakimies Elina Kirvelä, Finanssialan Keskusliitto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— oikeusministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia lyhyeksimyntiä ja eräitä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyviä kysymyksiä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöön panemiseksi.

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta valvoisi asetuksen soveltamisalan piirissä olevia luonnollisia ja oikeushenkilöitä samalla tavalla kuin muita finanssimarkkinoilla toimivia. Finanssivalvonta toimisi myös asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena ase-

tuksen mukaisissa poikkeuksellisissa olosuhteissa sovellettavia toimivaltuuksia käytettäessä. Finanssivalvonnalla olisi kuitenkin eräissä tilanteissa velvollisuus kuulla valtiovarainministeriötä ja Suomen Pankkia sekä pidättäytyä toimenpiteistä, mikäli valtiovarainministeriö ei puoltaisi toimivaltuuksien käyttämistä. Lisäksi laissa säädettäisiin asetuksen ja sen nojalla annetun päätöksen rikkomisen johdosta määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta esittää, että lakiehdotus hy-

väksytään säädösteknisin muutoksin. Kaikki valiokunnan tekemät muutosesitykset liittyvät

eduskunnassa parhaillaan käsiteltävänä olevaan arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistukseen (HE 32/2012 vp; TaVM 11/2012 vp), jossa muutetaan myös Finanssivalvonnasta annettua lakia (7. lakiehdotus). Nyt esillä oleva lakiehdotus on tarkoitettu käsiteltäväksi kokonaisuudistukseen liittyvien lakiehdotusten tultua hyväksytyiksi.

Esityksen tavoitteena on saattaa kansallinen lainsäädäntö vastaamaan lyhyeksimyntiin liittyvässä EU:n asetuksessa asetettuja kansallisia velvoitteita. Asetuksen tavoitteena on estää lyhyeksimyntiin liittyvät väärinkäytökset. Kimokkeen sääntelylle antoivat finanssikriisin alkuvaiheessa ilmenneet markkinahäiriöt, jotka aiheutuivat pörssikurssien voimakkaista heilaheluista. Nämä ongelmat, joita myöhemmin esiintyi myös valtioiden lainamarkkinoilla, saivat eri jäsenmaat säätämään erilaisia rajoitteita lyhyeksimyynnille.

Marraskuun alussa voimaan tulleen asetuksen avulla luodaan EU:n alueelle yhtenäiset säännöt arvopapereiden ja valtionlainojen lyhyeksimyntiä koskeviksi edellytyksiksi sekä valtionlainojen luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyviksi vaatimuksiksi. Asetuksen soveltaminen edellyttää, että kansallisesti säädetään sen noudattamisen valvonnasta sekä noudattamatta jättämisen ja rikkomisen johdosta määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista. Lakiehdotus sisältää tähän liittyvät esitykset kansallisiksi säännöksiksi.

Valiokunta katsoo, että esitykset kansallisiksi säännöksiksi ovat tarkoituksenmukaiset. Uusi sääntely kohdistuu erityisesti Finanssivalvontaan, jonka valvontaoikeudet laajenevat. Uuden sääntelyn myötä Finanssivalvonnan valvonnan piiriin tulee uusia tahoja, sillä asetusta sovelletaan kaikkiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin, jotka harjoittavat lyhyeksimyntiä riippumatta siitä, kuuluvatko nämä tahot muun

finanssimarkkinasääntelyn piiriin. Jotta EU-sääntelyn tavoitteet menettelytapojen harmonisoinnista toteutuisivat, on tärkeää, että eri jäsenmaiden valvontaviranomaisten valvontakäytännöt muodostuvat mahdollisimman yhdenmukaisiksi. Tämä edellyttää tiivistä viranomaisyhteistyötä.

Yksittäisenä kysymyksenä talousvaliokunta on tarkastellut kansallisten valvonta- ja tutkintavaltuuksien riittävyyttä asetuksen 33 artiklan 1 kohdan osalta. Sen mukaisesti toimivaltaisilla viranomaisilla, eli Suomessa Finanssivalvonnalla, on oltava kaikki tehtävien hoitamiseen tarvittavat valvonta- ja tutkintavaltuudet. Viranomaiset voivat kuitenkin käyttää valtuuksiaan myös yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Valiokunta toteaa, että sääntely mahdollistaa näin tarvittaessa esitutkintaviranomaisten ja Finanssivalvonnan välisen yhteistyön. Merkittävimmät asetuksen rikkomistapaukset saattavat täyttää myös kurssin vääristämisrikoksen tunnusmerkistön (rikoslain 51 luvun 3 ja 4 §). Tällaisissa tapauksissa asiaa tutkivalla poliisilla olisi käytössään pakkokeino- ja esitutkintalainsäädännössä säädetyt toimivaltuudet. Saadun selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että sääntely täyttää 33 artiklassa edellytetyn.

Finanssivalvonnan vastuut ja samalla työmäärä ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina. Jotta uusi rahoitusmarkkinasääntely vastaisi siihen asetettuihin odotuksiin, on varmistettava, että sääntelyä kyetään tehokkaasti valvomaan. Talousvaliokunta painottaakin tarvetta turvata Finanssivalvonnan riittävät resurssit.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

*Valiokunnan muutosehdotukset***Laki****Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 19 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 44 a §:n 1 momentin johdantokappale, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 19 kohta ja 38 §:n 1 momentin 2 kohta laissa (/) ja 44 a §:n 1 momentin johdantokappale laissa 1242/2011, sekä

lisätään 5 §:ään (*poist.*) uusi 20 kohta, lakiin uusi 37 a §, 38 §:n 1 momenttiin (*poist.*) uusi 3 kohta, 40 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lakiin uusi 50 c §, sellaisina kuin niistä ovat 5 §, 38 §:n 1 momentti ja 40 § laissa (/) seuraavasti:

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

— — — — —
(19 ja 20 kohta kuten HE)

3 luku

Valvontavaltuudet

37 a §
(Kuten HE)

38 (39) §

Rikemaksu

Finanssivalvonta voi määrätä rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

— — — — —
2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

annetun lain 10 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 8 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä, sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia taikka sijoitusrahastolain 93 §:ssä tarkoitetun avaintietoesitteen laatimisen, 99—101 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden tai 101 a §:ssä tarkoitetun velvollisuuden pitää rahastoyhtiön *sisäpiirirekisteriä*;
(3 kohta kuten HE:n 39 §:n 6 kohta)

40 (42) §

Seuraamusmaksu

— — — — —
(2 mom. kuten HE:n 42 §:n 4 mom.)
— — — — —

44 a ja 50 c §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

TaVM 13/2012 vp — HE 121/2012 vp

Helsingissä 9 päivänä marraskuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Miapetra Kumpula-Natri /sd
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	Jukka Kärnä /sd
jäs.	Lars Erik Gästgivars /r	Paula Lehtomäki /kesk
	Teuvo Hakkarainen /ps	Jari Myllykoski /vas
	Harri Jaskari /kok	Arto Pirttilahti /kesk
	Johanna Karimäki /vihr	Kaj Turunen /ps.
	Pia Kauma /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.